

CAMBRA
DE COMERÇ
INDÚSTRIA I SERVEIS
D'ANDORRA

Enquesta de clima empresarial

ACORD D'ASSOCIACIÓ D'ANDORRA AMB LA UNIÓ EUROPEA

Any 2025

Introducció

Des de fa més de tres dècades, Andorra ha anat configurant un marc de relació gradual amb la Unió Europea (UE). Aquest procés es va iniciar l'any 1990 amb la signatura de l'Acord duaner i s'ha ampliat posteriorment amb múltiples acords sectorials en matèries específiques, que han reforçat una cooperació bilateral sòlida en àmbits clau per al progrés econòmic i social del país.

L'etapa més recent d'aquest recorregut culmina amb el tancament de les negociacions de l'Acord d'associació, el 12 de desembre del 2023, que suposa un punt d'inflexió i un canvi de paradigma en les relacions entre Andorra i l'espai europeu. L'abast d'aquest nou model d'aproximació a la UE és molt ampli —tant pel que fa a l'adopció de normativa comunitària com a l'accés als mecanismes del Mercat Interior— i implica efectes importants en la vida dels ciutadans i en el funcionament de l'activitat empresarial. Per a les empreses, això pot significar un canvi substancial en el seu entorn operatiu, amb una incidència transversal sobre la competitivitat, la regulació, la mobilitat i l'accés a nous mercats.

La rellevància d'aquest tractat, tant des del punt de vista institucional com econòmic, l'ha situat al centre de l'agenda pública i empresarial. La seva possible aplicació planteja escenaris nous que cal analitzar amb detall, tenint en compte les oportunitats i també els reptes que pot representar per al conjunt del sector empresarial.

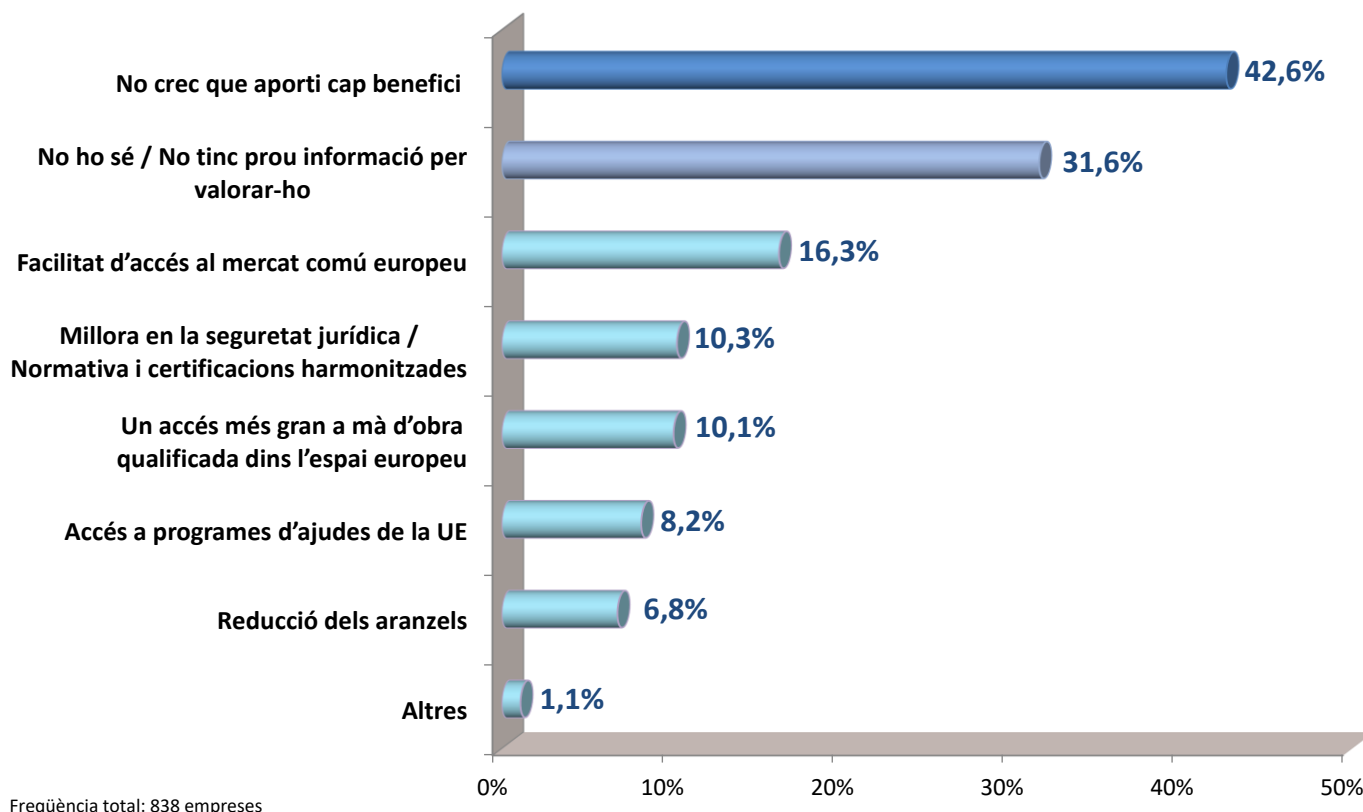
Amb la voluntat de contribuir al coneixement i fomentar un debat basat en dades objectives i rigoroses, la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis ha elaborat aquest monogràfic per avaluar el posicionament actual de les empreses andorranes respecte a aquest Acord.

En concret, aquest estudi, d'especial interès en el context present, analitza com el teixit empresarial percep aquest nou escenari de relació estable amb la Unió Europea. En aquest sentit, més enllà d'identificar els punts forts i febles que les empreses associen a l'Acord, el document també examina com es preveu que pugui afectar la seva capacitat competitiva, la reputació d'Andorra a escala internacional, així com les accions que les empreses consideren prioritàries per anticipar i avaluar les implicacions reals de l'Acord en la seva activitat.

Les dades que es presenten a continuació es basen en el treball de camp efectuat durant els mesos de gener i febrer del 2025 mitjançant una enquesta a una mostra representativa de 862 empreses andorranes dels sectors de la indústria, la construcció i els serveis. L'estudi compta amb un marge d'error del 3,19% i un nivell de confiança del 95%, fet que en garanteix la solidesa estadística i la fiabilitat dels resultats.

Conèixer la visió i les inquietuds de les empreses és essencial per entendre l'impacte potencial de l'Acord negociat i per dissenyar polítiques públiques i accions de suport alineades amb les seves necessitats. Aquest informe, per tant, constitueix una eina valuosa per facilitar una presa de decisions informada per part dels responsables polítics, les institucions i els mateixos agents econòmics, en un moment de gran transcendència per al futur econòmic del país.

1. Quins beneficis o avantatges creieu que l'Acord d'associació amb la Unió Europea podria aportar a la vostra empresa?

Una part significativa del teixit empresarial andorrà no percep actualment beneficis clars derivats de l'Acord d'associació amb la Unió Europea o manifesta que necessita més informació per fer-ne una valoració adequada.

La naturalesa tècnica de l'Acord, juntament amb la dificultat de traslladar-ne el contingut a situacions empresarials concretes, fa que moltes empreses no puguin anticipar amb facilitat avantatges tangibles a curt termini que es tradueixin en oportunitats directes per al seu model de negoci.

Segons els resultats de l'enquesta duta a terme per la Cambra, **el 42,6% de les empreses no creuen que l'Acord pugui proporcionar cap benefici directe per a la seva activitat**, mentre que **el 31,6% encara no tenen prou coneixements per opinar amb criteri sobre aquesta qüestió**.

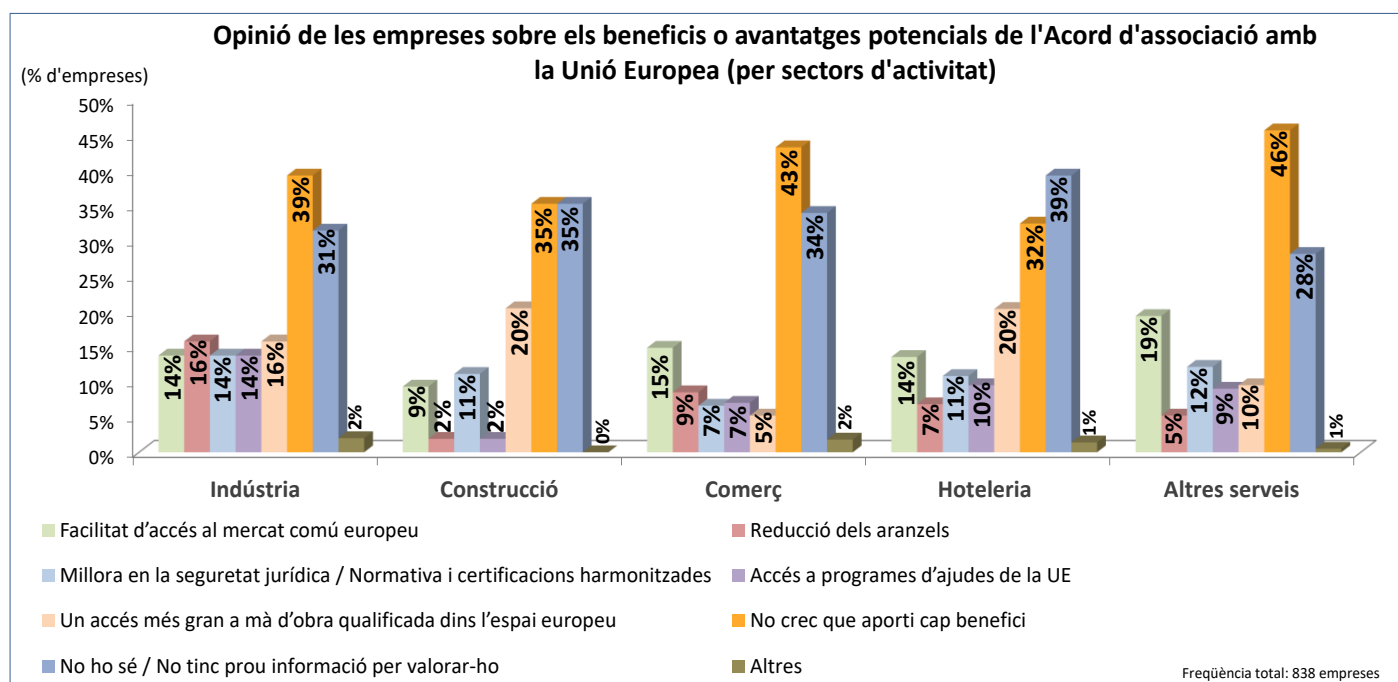
En canvi, **les empreses que sí que han identificat possibles beneficis derivats de l'Acord són el 25,8% del total**. Entre els avantatges principals més assenyalats sobresurt **la facilitat d'accés al mercat comú europeu** (esmentada pel 16,3% dels enquestats), que es concreta en la possibilitat de participar en un espai econòmic ampli amb condicions equiparables amb les de les empreses dels estats membres de la UE. Tot seguit se situa **l'harmonització normativa i la millora de la seguretat jurídica** (10,3%), un factor que proporcionaria un marc legal estable i previsible per a

l'entorn empresarial. Aquests elements són, de fet, eixos centrals del projecte d'associació i podrien oferir un valor afegit especialment a les empreses amb vocació exportadora, que tenen capacitat per internacionalitzar serveis o amb voluntat d'operar en un entorn regulador unificat.

A continuació, un altre dels beneficis més destacats és **l'accés més gran a mà d'obra qualificada dins l'espai europeu** —mencionat pel 10,1% dels enquestats—, que podria ajudar a cobrir necessitats específiques de personal i aportar noves competències al mercat laboral andorrà.

D'altra banda, i en menor mesura, un 8,2% de les empreses valora **la participació en programes d'ajudes de la UE**, com a instrument de suport a projectes d'inversió i innovació, i un 6,8% assenyalava **la reducció dels aranzels**, com un element que podria reduir les barreres comercials i reforçar la competitivitat empresarial.

L'anàlisi per sectors econòmics mostra diferències notables pel que fa a les expectatives positives de l'Acord. En general i de manera lògica, els sectors amb una orientació externa més gran o amb activitats regulades en àmbits europeus tendeixen a veure-hi més beneficis potencials.

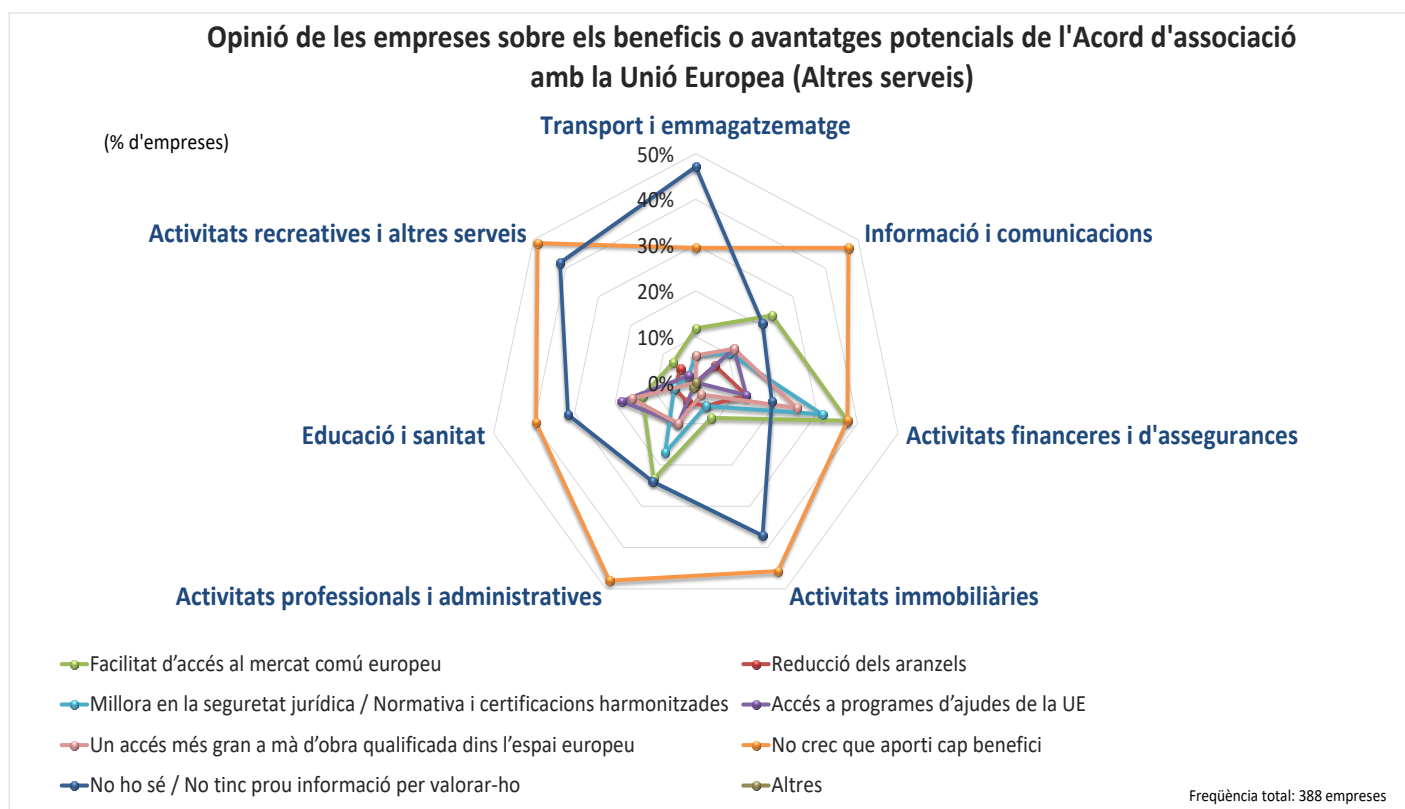
Des d'una òptica sectorial, en tots els grans sectors econòmics predominen les empreses que no visualitzen avantatges clars associats a l'Acord o que consideren que no disposen dels elements necessaris per valorar-los.

Tanmateix, pel que fa a la percepció dels beneficis, les diferències entre sectors són apreciables.

En detall, la possibilitat d'operar més fàcilment en el Mercat Interior europeu és un benefici especialment destacat per les empreses dels **sectors financer i d'assegurances** (37,5%),

informació i comunicacions (23,5%) i **serveis professionals i administratius** (23,4%), que la identifiquen com una oportunitat per expandir la seva activitat i millorar les seves perspectives de creixement. Per la seva banda, en **el sector comercial** aquest avantatge ha estat el més valorat per les empreses, tot i que amb una incidència més moderada (14,8%). Aquest resultat pot estar relacionat amb una visió de mercat més local o amb el fet que moltes empreses, especialment les de dimensió petita o mitjana, potser encara no disposen dels recursos, els coneixements o les aliances necessaris per activar de forma efectiva aquesta possibilitat.

El subsector financer i d'assegurances és l'activitat empresarial que atribueix més beneficis a l'Acord i, alhora, la que mostra un grau de coneixement més alt sobre els seus continguts i les possibles implicacions.

En paral·lel, l'alineació amb marcs normatius i de certificació europeus adquireix una rellevància notable en sectors amb requisits tècnics elevats o fortament regulats, com és el cas de **les activitats financeres i d'assegurances** (31,3%), **les professionals i administratives** (17%) i **la indústria** (13,7%), que valoren especialment la convergència reguladora amb els estàndards comunitaris com un factor que pot reforçar la seguretat jurídica i facilitar les operacions internacionals.

La incorporació de professionals qualificats procedents de l'espai europeu ha estat ressaltada amb més intensitat per les empreses de **la construcció** (20,4%) i **l'hoteleria** (20,3%), sectors que habitualment presenten més necessitats de mà d'obra, i també de manera destacada en **els serveis financers** (25%), que assenyalen aquest aspecte com un mecanisme per cobrir perfils específics i potenciar les capacitats tècniques del sector.

Pel que fa a la reducció dels aranzels, aquest benefici pren una importància més gran dins del **sector industrial**, amb el 15,7% de les empreses que el consideren significatiu per facilitar l'intercanvi comercial i guanyar competitivitat exterior. En canvi, en **el comerç** només el 8,5% de les empreses han assenyalat aquesta qüestió, fet que suggereix que només una part reduïda de comerços creu que aquesta mesura podria tenir un impacte positiu en la seva activitat.

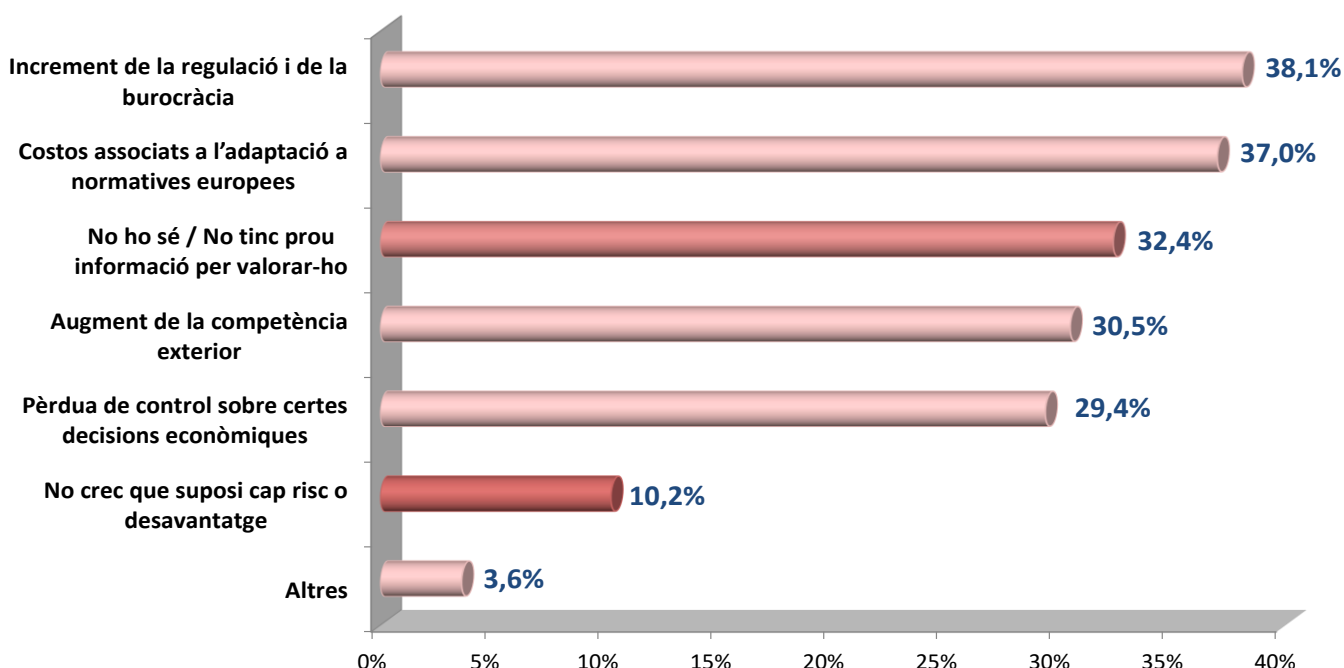
Per la seva banda, les oportunitats derivades de la participació en programes europeus han estat destacades sobretot per les empreses dels àmbits de **l'educació i sanitat** (18,4%) i, en menor mesura, per les de **la indústria** (13,7%), com a via per impulsar projectes formatius, de recerca o cooperació dins l'entorn europeu.

Cal assenyalar que en l'àmbit del comerç no es presenten resultats desagregats pel que fa a la percepció dels beneficis, atès que els valors recollits en els ítems no mostren variacions significatives entre subsectors que mereixin ser remarcades.

Finalment, algunes empreses han indicat altres avantatges diferents de les opcions incloses en el qüestionari, entre les quals sobresurten la possibilitat d'arribar a nous perfils de clients gràcies a la diversificació econòmica i l'entrada de nous operadors en determinats sectors amb baixa presència de competència.

2. Quins riscos o desavantatges creieu que l'Acord d'associació amb la Unió Europea podria suposar per a la vostra empresa?

La càrrega administrativa, l'increment de la regulació i els costos d'adaptació a la normativa europea concentren les principals preocupacions de les empreses davant l'Acord d'associació amb la UE.

Freqüència total: 803 empreses

Una tercera part de les empreses consultades (el 32,4% del total) manifesta que no té el coneixement necessari o no disposa de prou informació per valorar els inconvenients o desafiaments que podria comportar l'Acord d'associació amb la Unió Europea, un percentatge molt similar al registrat en la pregunta sobre els beneficis de l'Acord.

En canvi, **un 10,2% de les empreses considera que l'Acord no suposaria cap afectació negativa** per a la seva activitat, un posicionament que contrasta amb **una majoria d'empreses, el 57,4%, que sí que identifiquen algun risc potencial.**

L'anàlisi dels resultats mostra que el 38,1% dels enquestats assenyalen **l'increment de la regulació i de la burocràcia** com un dels principals riscos. Aquesta percepció posa en relleu la inquietud per l'augment de requisits formals, procediments administratius o noves obligacions legals que podrien derivar de l'adopció del cabal comunitari. Les empreses temen que aquest entorn regulador més dens suposi una càrrega addicional afegida en temps i recursos per al sector privat, i alhora exigeixi més capacitat operativa i tècnica per part de l'Administració.

En paral·lel, amb un percentatge gairebé idèntic, el 37% de les empreses també es mostren preocupades pels **costos associats a l'adaptació a les normatives europees**, especialment pel que fa a les inversions i despeses que caldria assumir per donar compliment als nous requeriments i alinear-se amb els estàndards europeus.

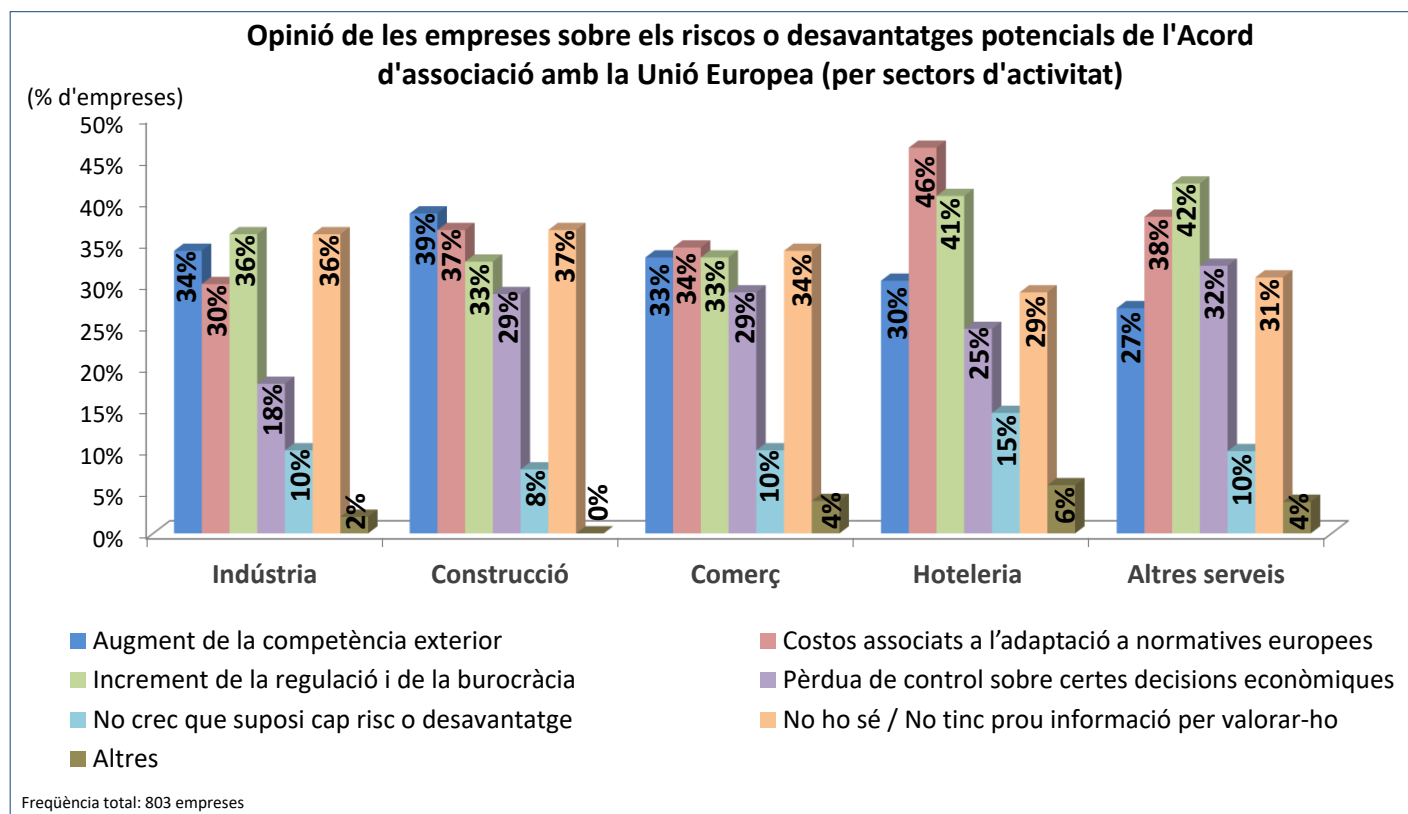
En conjunt, aquestes dades indiquen que l'impacte inicial que pot tenir l'aplicació del cabal europeu, especialment en termes de cost i capacitat d'adaptació, podria representar un repte important per al teixit empresarial, i es percep com una càrrega considerable, especialment si no va acompanyada d'ajudes o mecanismes de suport.

D'altra banda, un 30,5% de les empreses apunten a **l'augment de la competència exterior** com una amenaça potencial, pel fet que la presència més gran de nous operadors europeus pugui suposar una pressió afegida sobre les empreses locals.

A aquestes preocupacions s'hi suma la referida a **la pèrdua de control sobre certes decisions econòmiques**, assenyalada pel 29,4% de les empreses. Tot i que l'Acord preveu mecanismes de consulta i participació, una part del teixit empresarial considera que el projecte d'associació podria limitar la capacitat de les institucions nacionals per definir polítiques econòmiques ajustades a les especificitats del país.

Finalment, un percentatge reduït d'empreses (3,6%) ha optat per mencionar **altres riscos no recollits explícitament al qüestionari**. Entre les respostes obertes esmentades pels empresaris, s'hi inclouen aspectes com la lliure circulació de persones i els possibles efectes sobre el control migratori, la seguretat ciutadana, la preservació de la identitat del país i la preocupació per un eventual increment de la pressió fiscal, encara que sigui de forma indirecta.

El sector financer es caracteritza per un elevat grau de coneixement dels possibles efectes de l'Acord i és el que registra el percentatge més baix d'empreses que hi identifiquen implicacions negatives.

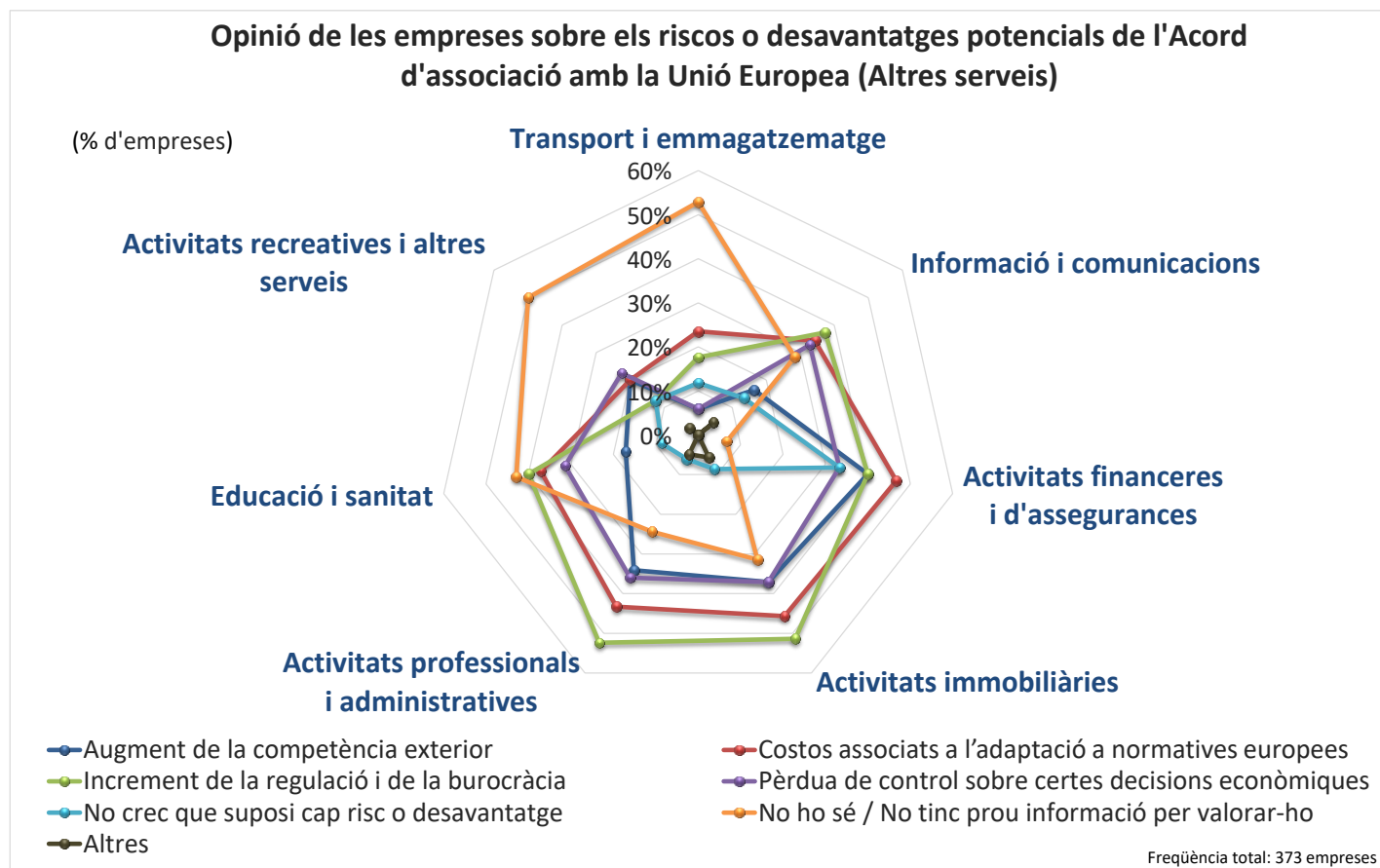

Les dades detallades per sectors econòmics evidencien una percepció heterogènia dels riscos, que reflecteix no només les diferents realitats i dinàmiques de cada activitat, sinó també el grau de coneixement i exposició davant els canvis que pot comportar l'Acord.

El percentatge d'empreses que no anticipen efectes negatius es manté al voltant del 10% en els principals sectors econòmics (indústria, construcció i serveis). Ara bé, en un nivell més desagregat, destaca el cas de les **activitats financeres i d'assegurances**, en què aquesta xifra s'eleva notablement, fins al 33,3%.

Quant al grau de coneixement sobre els possibles riscos de l'Acord, les diferències entre sectors són més marcades. Els percentatges més alts d'empreses que manifesten manca d'informació es registren en el **transport i emmagatzematge** (52,9%) i en les **activitats recreatives i altres serveis** (50%), com també en **determinats àmbits comercials**, com ara en **els grans establiments** (66,7%) i en **la branca de roba i calçat** (52,4%). En una posició intermèdia se situen **la indústria i la construcció**, amb gairebé 4 de cada 10 empreses que indiquen no tenir prou elements per valorar-ho. Per contra, **les activitats professionals i administratives** (24,4%) i, sobretot, **el sector financer** (6,7%) presenten les xifres més baixes i es mostren, així, com els més coneixedors del contingut i l'abast de l'Acord pel que fa als desafiaments que pot suposar.

L'esforç que pot requerir l'adaptació a les normatives europees preocupa especialment l'hoteleria, el sector financer i els serveis professionals i immobiliaris, com també determinats àmbits comercials, com ara el farmacèutic.

L'augment de la regulació i de la burocràcia és un desafiament especialment mencionat per empreses de **serveis professionals i administratius** (52,4%) i del **sector immobiliari** (51,4%), però també registra xifres altes en l'**hoteleria** (40,6%), **les activitats financeres i d'assegurances** (40%), **el sector Educació i sanitat** (40%), **Informació i comunicacions** (37,3%) i **la indústria** (36%). **El comerç**, en conjunt, presenta valors intermedis, però amb branques que sobresurten clarament: és el cas de la d'**higiene i la sanitat (que inclou les farmàcies)** i la d'**electrònica i informàtica**, amb gairebé la meitat de les empreses (el 47%) que expressa preocupació per la càrrega reguladora.

Els costos d'adaptació a les normatives europees apareixen, així mateix, com una preocupació compartida en molts àmbits. Tanmateix, aquesta inquietud és encara més accentuada en sectors com l'**hoteleria** (46,4%), **els serveis financers i d'assegurances** (46,7%), **les activitats immobiliàries** (45,7%) i **els serveis professionals** (43,3%), que sovint operen amb alts estàndards de compliment i amb requisits tècnics específics. També dins del **comerç** hi ha algun subsector que destaca per l'elevat percentatge d'empreses que preveuen aquest tipus de costos; és el cas del d'**higiene i sanitat**, en què el 58,8% dels establiments enquestats els ha esmentat (és la proporció més elevada de tota l'enquesta).

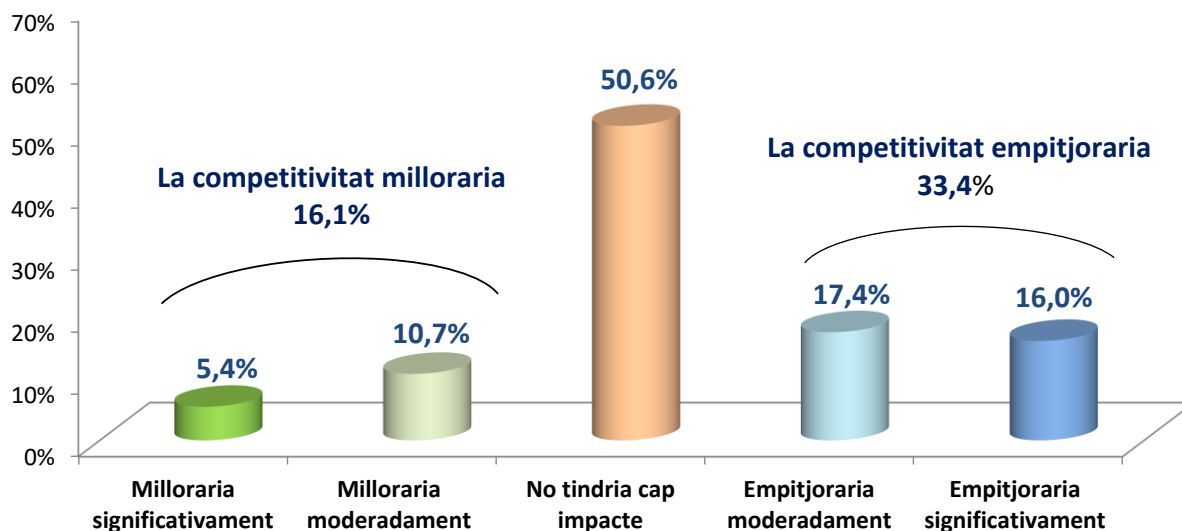
La competència exterior genera inquietuds, sobretot en el sector de la construcció, les activitats financeres i immobiliàries, i també en àmbits comercials específics.

Un altre factor que es valora com un desafiament és l'entrada de nous operadors al mercat andorrà, que pot suposar una intensificació de la competència, facilitada per l'aplicació del principi de lliure prestació de serveis i establiment. Aquesta percepció es manifesta amb més força en àmbits com **les activitats financeres i d'assegurances** (40%), **la construcció** (38,5%), **el sector immobiliari** (37,1%), **la indústria** (34%) i **les activitats professionals i administratives** (34,1%). A més, també dins del **comerç**, hi ha branques que han expressat preocupació per aquest aspecte, com ara la d'**higiene i sanitat** (58,8%), la d'**equipament de la llar** (50,0%) i la d'**informàtica i electrònica** (46,7%).

Finalment, la possible pèrdua de control sobre certes decisions econòmiques és una consideració més freqüent entre **les activitats immobiliàries** (37,1%) i **les professionals i administratives** (36%). Dins del **sector comercial**, aquest plantejament és especialment destacat en les branques d'**higiene i sanitat** (47,1%) i en el **sector alimentari** (39,3%).

3. Quin efecte creieu que tindria l'Acord d'associació amb la Unió Europea sobre la competitivitat de la vostra empresa en els mercats europeus?

% d'empreses

Freqüència total: 815 empreses

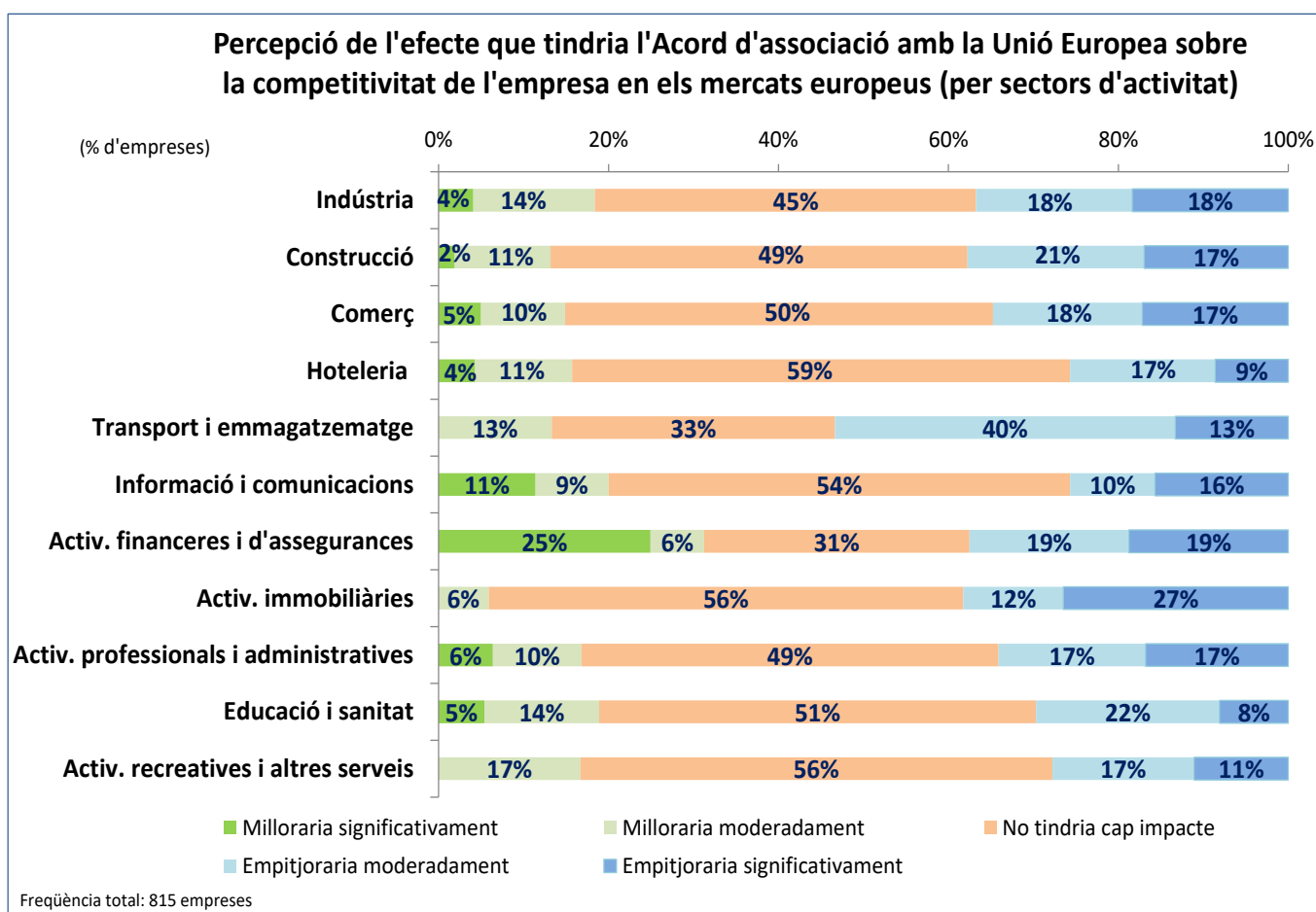
La meitat de les empreses no preveu variacions en la seva competitivitat als mercats europeus, un terç anticipa un possible empitjorament i un 16% considera que l'Acord pot reforçar-ne la posició.

Concretament, el 50,6% de les empreses enquestades considera que l'Acord no tindria cap impacte sobre la seva capacitat de competir a escala europea, probablement perquè no preveuen una exposició immediata fora de l'àmbit local o perquè assumeixen que els canvis en la regulació i l'entorn operatiu no modificarien de manera substancial la seva dinàmica empresarial.

D'altra banda, **una de cada tres empreses (el 33,4%) afirma que l'Acord podria debilitar la seva competitivitat**, ja sigui de manera moderada (17,4%) o significativa (16,0%). Aquesta visió més negativa pot estar relacionada amb les preocupacions ja expressades en altres preguntes del qüestionari, referides a un possible augment dels costos, a l'adaptació normativa o a un entorn més exigent en termes de competència.

Alhora, cal tenir en compte que una proporció més reduïda, però no menyspreable d'empreses, **el 16,1% del total, confien en un efecte positiu sobre la seva competitivitat**. En concret, el 10,7% apunta a una millora moderada, i el 5,4% estima que el guany podria ser important. Les empreses d'aquest segment, amb una percepció més optimista, podrien tenir una orientació internacional més consolidada o veure en l'Acord una oportunitat per accedir a nous mercats, simplificar operacions mitjançant l'harmonització normativa, o millorar la seva visibilitat i reputació en l'espai europeu.

En la majoria de sectors predomina la percepció que l'Acord d'associació amb la Unió Europea no tindrà cap impacte directe en la competitivitat.

En termes generals, **en la major part de sectors econòmics, el percentatge més elevat d'empreses considera que la seva competitivitat en els mercats europeus es mantindria sense**

alteracions rellevants en cas d'aplicació de l'Acord d'associació. Aquesta opció concentra la proporció més alta de respostes en l'hoteleria (58,6%), les activitats recreatives i altres serveis (55,6%), l'immobiliari (55,9%) i el sector d'informació i comunicacions (54,3%). També és la posició més compartida en àmbits com la construcció (49,1%), les activitats professionals i administratives (49,1%) i el conjunt del sector comercial (50,4%).

El sector financer és el que mostra unes expectatives més positives pel que fa a la competitivitat, tot i que també s'hi observen posicions divergents. En canvi, el transport i emmagatzematge és el que manifesta més preocupació per una pèrdua de competitivitat.

Entre totes les activitats analitzades, el sector financer i assegurador **és el que registra el percentatge més elevat d'empreses que anticipen un guany de competitivitat**, amb un 25% que apunta a una millora significativa i un 6,3% addicional que l'estima moderada. Aquestes dades poden estar relacionades amb la previsió d'una millor harmonització normativa, accés a nous mercats i reconeixement europeu, cosa que pot afavorir l'oferta de serveis financers i la capacitat operativa internacional del sector. Tanmateix, és rellevant assenyalar que **aquest sector també reflecteix una forta polarització en les percepcions, ja que un 18,8% creu que hi podria haver un empitjorament moderat de la competitivitat i un altre 18,8% pensa que podria ser considerable**. Això indica que, tot i les oportunitats percebudes, també hi ha inquietuds pel que fa a l'impacte regulador o a possibles canvis estructurals en l'entorn competitiu.

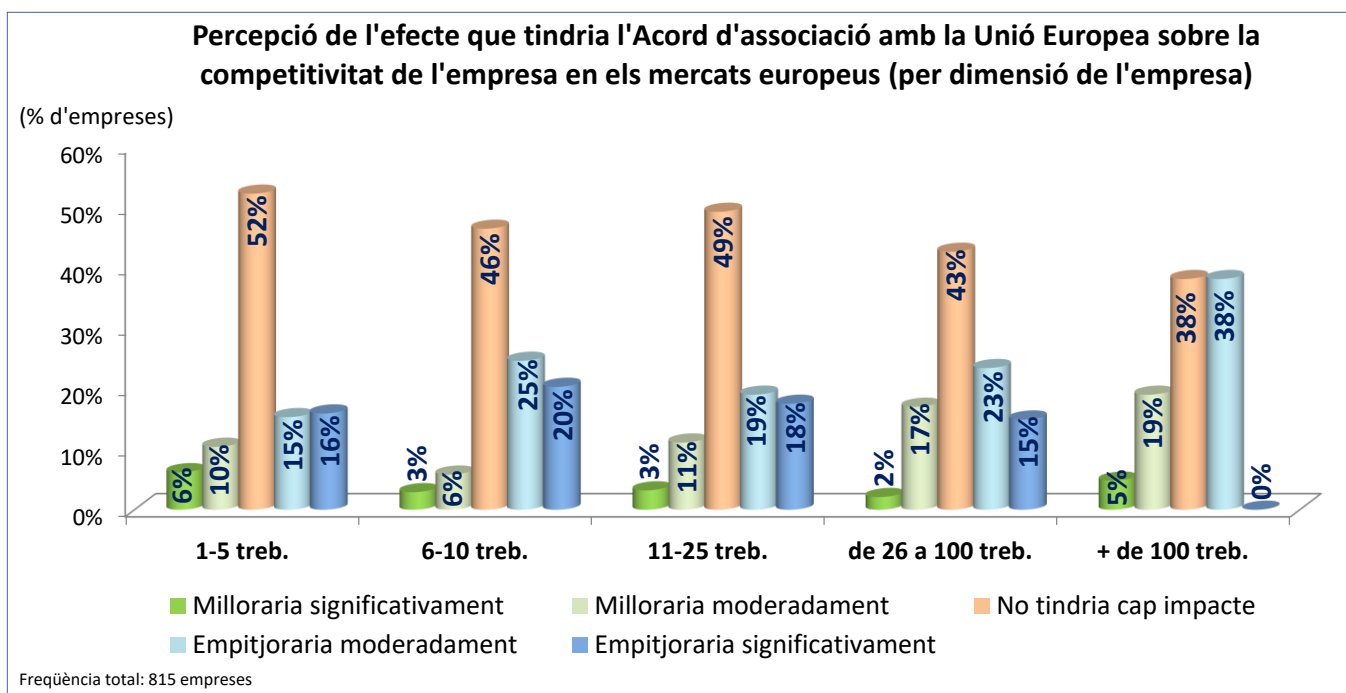
Les activitats d'informació i comunicacions **són el segon sector amb més empreses que preveuen una millora competitiva** (11,4% de caràcter notable i 8,6% moderada). També destaca, en menor mesura, el sector de l'educació i sanitat, amb un 18,9% que pronostiquen una millora, així com la indústria i els serveis professionals i administratius, en què una proporció significativa d'empreses, el 18,4% i el 16,8% respectivament, estima que l'Acord podria afavorir la seva posició competitiva. Tot i això, **és rellevant el fet que, en tots aquests casos, també hi ha un volum considerable d'empreses que preveuen un empitjorament**, amb percentatges que oscil·len entre el 26% i el 37%.

En sentit contrari, el sector del transport i l'emmagatzematge **és el que registra les expectatives més elevades de deteriorament de la competitivitat** (amb el 40% d'empreses que el vaticinen moderat i un 13,3% significatiu).

Altres sectors amb valoracions negatives remarcables són les activitats immobiliàries, amb un 26,5% d'empreses que estimen una pèrdua de competitivitat important, a la qual se suma un 11,8% que la situa en un nivell moderat; i la construcció, en què el 37,8% anticipa efectes desfavorables, repartits entre intensitat moderada (20,8%) i elevada (17%). En el comerç minorista especialitzat també es detecten nivells alts de preocupació, sobretot en les branques d'higiene i sanitat, alimentació, equipament de la llar i grans magatzems, amb prop de la meitat de les empreses que pronostiquen un impacte negatiu en termes de competitivitat.

El sector hotel·ler, per la seva banda, **mostra un balanç una mica més equilibrat**, amb un 15,7% d'empreses que preveuen una millora i un 25,7% que veuen a venir efectes desfavorables en la competitivitat.

Les empreses de mida més gran són les que anticipen més avantatges competitius, mentre que les petites tendeixen a no preveure canvis rellevants en aquest àmbit.

L'anàlisi per trams de treballadors confirma que les expectatives sobre l'impacte de l'Acord en la competitivitat empresarial varia de manera significativa segons la grandària del negoci.

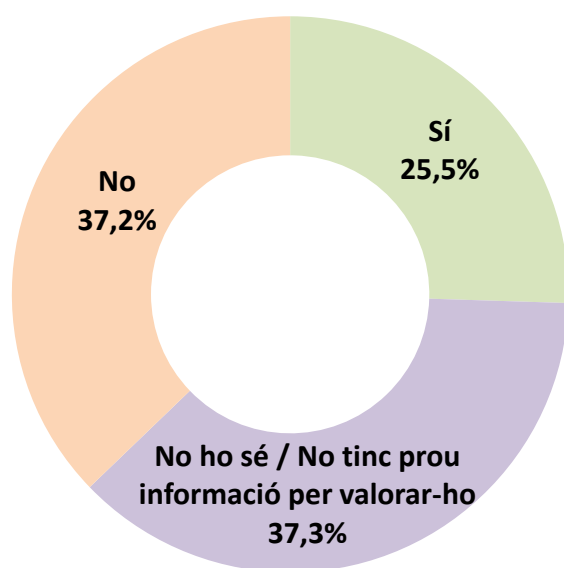
Les microempreses (entre 1 i 5 treballadors) són les que amb més freqüència consideren que l'Acord no tindrà cap efecte sobre la seva capacitat competitiva, amb un 52,2% que ho expressa en aquests termes. En canvi, entre les empreses amb una plantilla de 26 empleats o més, aquest percentatge es redueix fins al 41,2%.

D'altra banda, **les empreses petites (de 6 a 10 treballadors) destaquen pel pes elevat de les valoracions negatives**, amb un 44,9% que anticipa una pèrdua de competitivitat, especialment en termes moderats. Aquest patró es reproduïx també, tot i que amb menys intensitat, en els negocis amb una plantilla d'entre 11 i 100 empleats, en què el percentatge d'empreses que apunten a un empitjorament supera el 35%, si bé en aquest cas augmenta la rellevància de les expectatives de millora.

A mesura que creix la mida empresarial, guanyen pes les empreses que consideren que l'Acord podria afavorir la seva capacitat competitiva.

Les empreses de més de 100 treballadors, malgrat que són les menys nombroses, presenten la proporció més alta dels negocis que creuen que l'Acord podria reforçar la seva posició competitiva (23,8% en total) i són l'únic segment en què no es recull cap previsió d'empitjorament significatiu (el 38,1% de les empreses que pronostiquen un efecte negatiu el valoren en termes moderats). Aquest perfil pot estar vinculat a una estructura empresarial més professionalitzada, a tenir més presència en mercats exteriors o a una millor capacitat per adaptar-se als requeriments del marc normatiu europeu.

4. Considereu que l'Acord d'associació amb la Unió Europea contribuiria a millorar la percepció internacional d'Andorra en l'àmbit empresarial?

Freqüència total: 820 empreses

Una de cada quatre empreses (el 25,5%) opina que l'Acord d'associació amb la Unió Europea podria enfortir la imatge a escala internacional d'Andorra en clau empresarial.

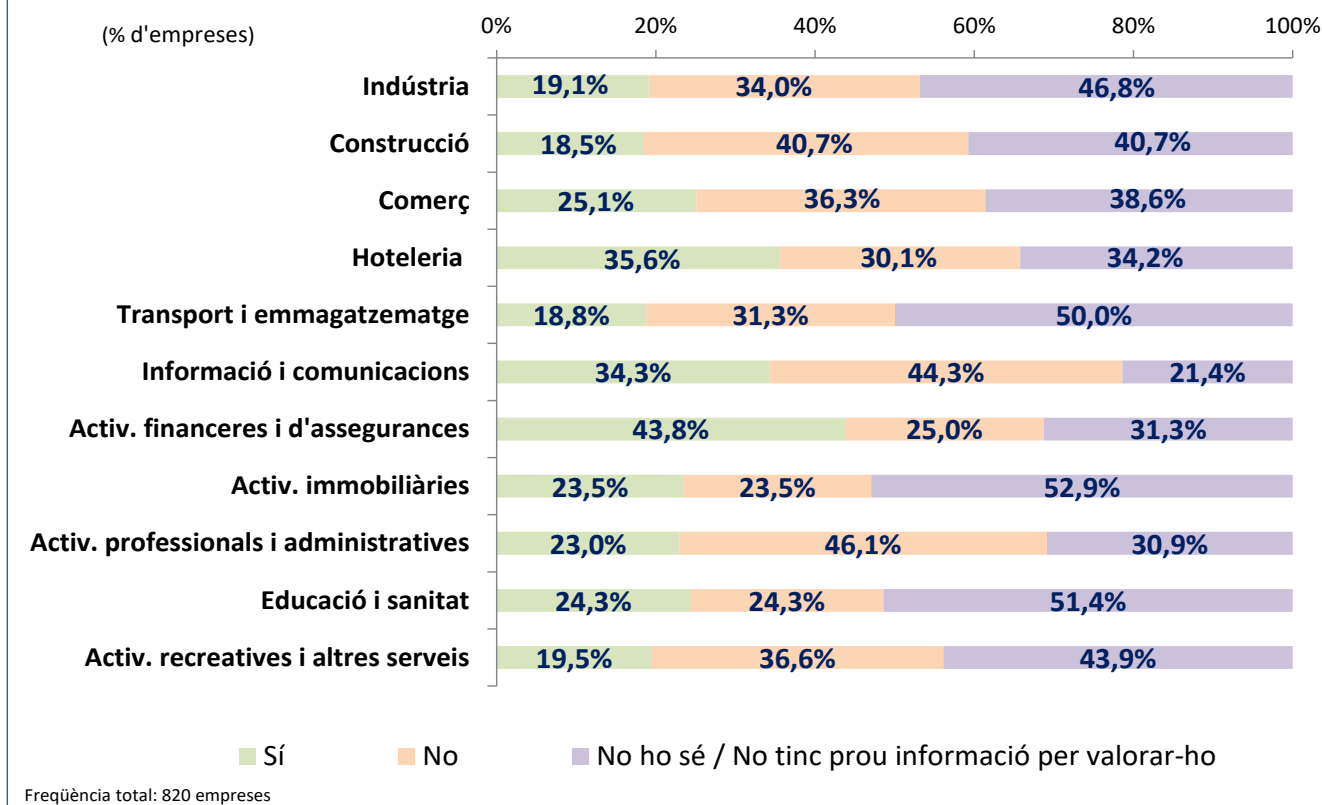
Aquest percentatge és inferior al de les empreses que afirmen que no tenen prou informació per valorar-ho (37,3%) i també al de les que consideren que l'Acord no tindrà cap efecte positiu en aquest àmbit (37,2%).

Aquestes dades suggereixen que, tot i que una part significativa del teixit empresarial identifica aquesta potencialitat, des del punt de vista del conjunt del teixit empresarial **no hi ha una confiança generalitzada, almenys en aquest moment, que l'Acord pugui generar un impacte reputacional immediat o rellevant per a l'economia andorrana** en termes d'atractiu o reconeixement extern. Això pot estar relacionat amb el fet que la repercussió en la imatge externa del país es percep com un factor més indirecte i a llarg termini, difícil de quantificar o allunyat del dia a dia operatiu de l'empresa.

El fet que gairebé quatre de cada deu empreses declarin que no poden emetre una opinió sobre aquest aspecte també posa de manifest que la relació entre l'Acord i la projecció internacional del país és, per a moltes empreses, un aspecte complex o poc conegut, atès el caràcter més institucional i estratègic d'aquesta dimensió.

El sector financer és el que més associa l'Acord a una millora reputacional, mentre que en molts altres sectors aquest efecte és poc reconegut o difícil de valorar.

L'Acord d'associació amb la Unió Europea contribuiria a millorar la percepció internacional d'Andorra en l'àmbit empresarial? (per sectors d'activitat)

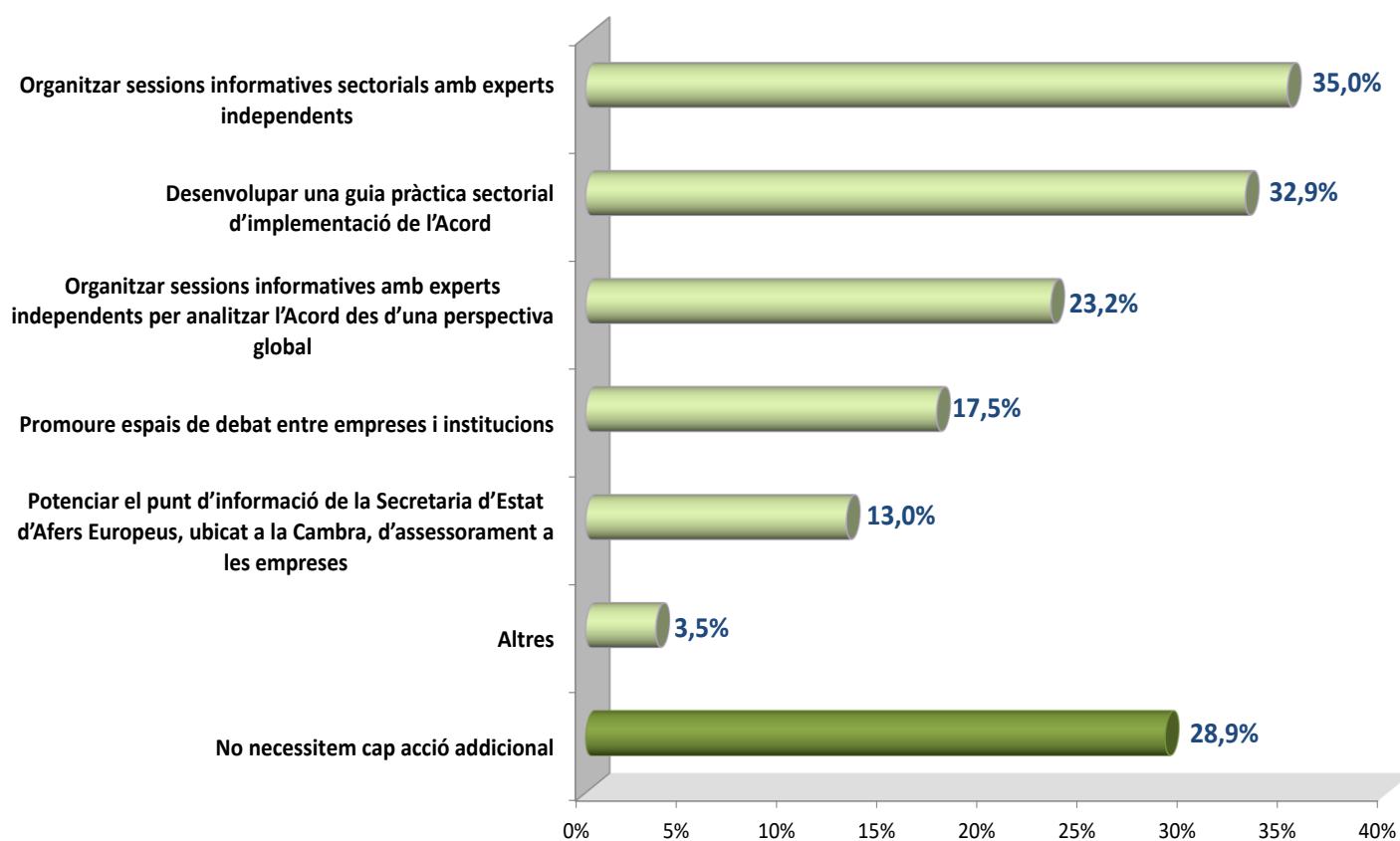
El sector financer i assegurador és el que registra el percentatge més alt d'empreses que afirmen que l'Acord ajudaria a millorar la imatge internacional d'Andorra (el 43,8%), una valoració coherent amb la importància que aquesta activitat atribueix a la reputació institucional i a l'alineació amb estàndards internacionals com a factor de confiança i estabilitat. També es recullen valors superiors a la mitjana en les activitats d'informació i comunicacions (34,3%) i en el sector hotelier (35,6%).

En canvi, la valoració positiva de l'impacte reputacional de l'Acord és menys present en sectors com la indústria, la construcció, el transport i emmagatzematge i les activitats recreatives i altres serveis, en què els percentatges se situen entre el 18,5% i el 19,5%.

Paral·lelament, un altre tret rellevant és el volum d'empreses que no disposen de prou informació per valorar aquest aspecte, especialment elevat en activitats immobiliàries (52,9%), educació i sanitat (51,4%), transport i emmagatzematge (50%) i indústria (46,8%).

D'altra banda, en àmbits com les activitats professionals i administratives (46,1%) i el d'informació i comunicacions (44,3%), predominen les empreses que no preveuen cap millora de la projecció exterior del país.

5. Quines accions creieu que serien més útils per ajudar la vostra empresa a avaluar millor les implicacions de l'Acord d'associació amb la Unió Europea abans del referèndum?

Les empreses prioritzen accions informatives sectorials i guies pràctiques per entendre les implicacions de l'Acord.

Els resultats globals mostren que, de cara a una millor comprensió de l'Acord d'associació amb la Unió Europea, **les empreses valoren especialment accions amb un contingut específic i orientades al seu àmbit d'activitat.**

La mesura considerada més útil és l'organització de sessions informatives sectorials amb experts independents, proposada pel 35% de les empreses enquestades. Aquesta opció reflecteix la necessitat d'un enfocament contextualitzat que permeti interpretar les implicacions de l'Acord des de les especificitats de cada activitat econòmica.

En segon lloc, **un 32,9% troba prioritària la creació d'una guia pràctica sectorial**, adaptada a la casuística particular de cada sector, com a eina de consulta directa que facilitaria la interpretació dels requeriments o les oportunitats que poden derivar-se de l'Acord. Aquesta resposta reforça la idea que el teixit productiu valora documents clars, pràctics i adaptats a casos reals.

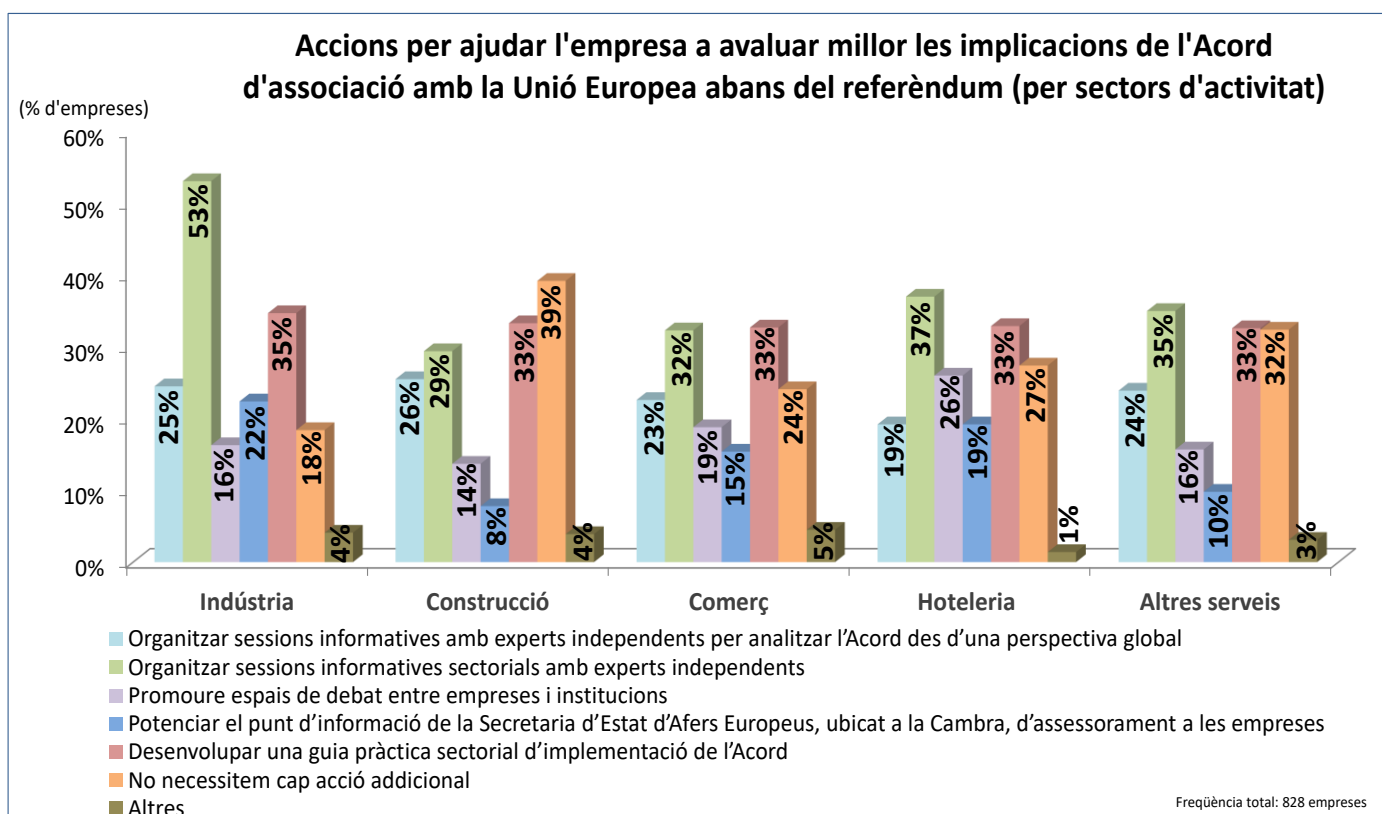
En tercer lloc, una part rellevant del teixit empresarial també assenyala l'interès per una visió transversal de l'Acord, amb **un 23,2% de les empreses que aposta per organitzar sessions amb experts independents amb un enfocament global.**

Altres iniciatives, com **els espais de debat entre empreses i institucions** (17,5%) o **la potenciació del punt d'informació de la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus, ubicat a la Cambra, d'assessorament a les empreses** (13%), registren uns percentatges de respostes més baixos, i es perfilen principalment com una opció complementària, útil per canalitzar consultes específiques i oferir suport individualitzat.

A més, **un 3,5% de les empreses ha suggerit mesures alternatives no incloses en el qüestionari**. Entre les més destacades hi ha l'elaboració de materials que sintetitzin els elements centrals de l'Acord per blocs temàtics, la valoració dels impactes a curt i mitjà termini amb dades objectives, i la definició d'un full de ruta clar que orienti el projecte de futur per al país.

Finalment, és remarcable que **gairebé tres de cada deu empreses (28,9%) indiquen que no necessiten cap acció addicional**, fet que pot reflectir una percepció d'haver assolit un grau suficient d'informació, o bé una distància respecte a la temàtica de l'Acord.

Les preferències informatives varien segons el sector d'activitat, però en general destaca l'interès per accions específiques adaptades a cada realitat empresarial que permetin abordar, des d'un enfocament pràctic, els efectes de l'Acord.

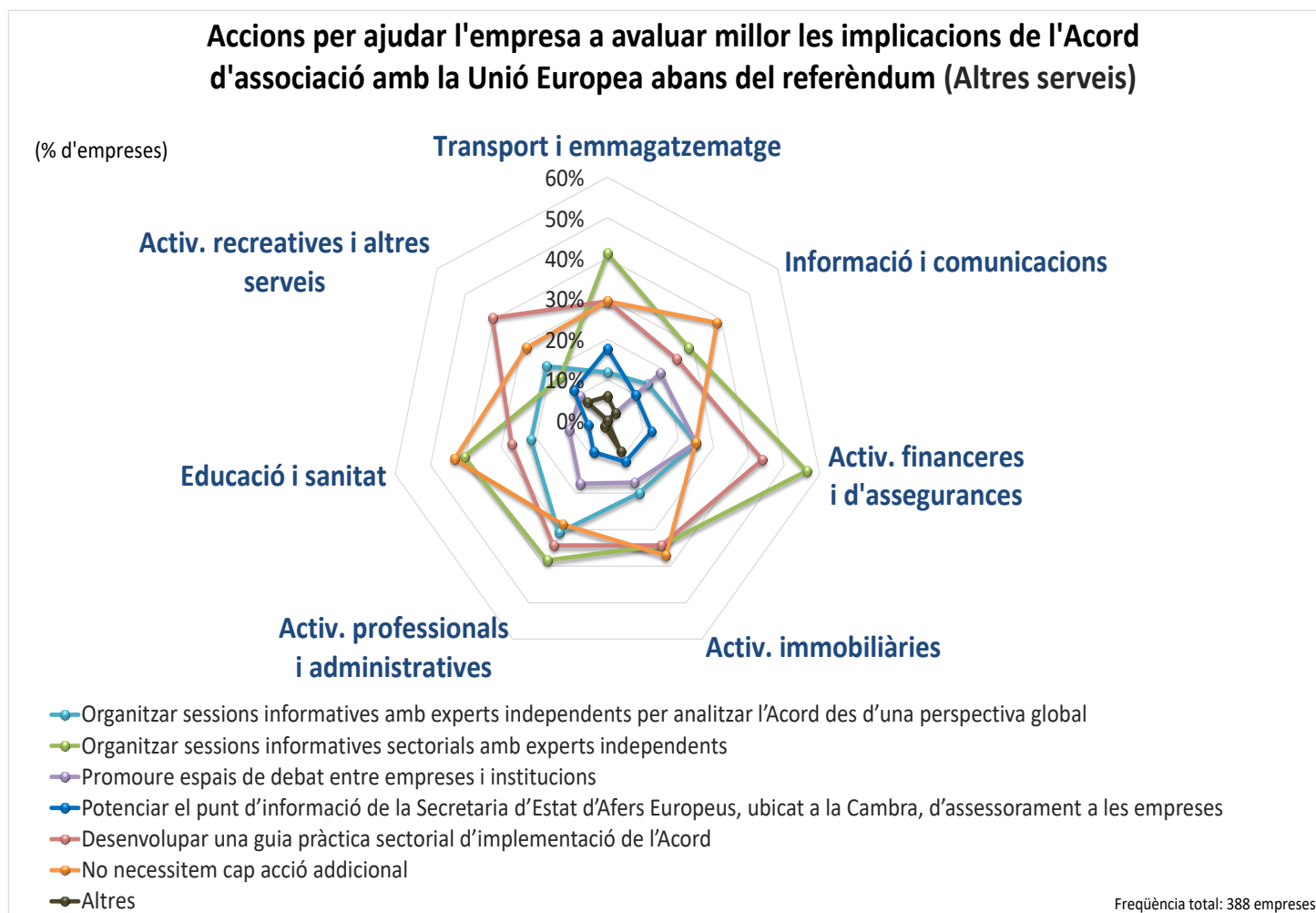

L'opció més destacada globalment és l'organització de sessions informatives sectorials amb experts independents, amb percentatges molt alts en sectors com **els serveis financers i d'assegurances** (56,3%), **la indústria** (53,1%), **les activitats de transport i emmagatzematge** (41,2%) i **l'educació i**

sanitat (40,5%). Aquestes dades apunten a la necessitat, en aquests àmbits, de comptar amb explicacions adaptades a marcs normatius específics o a particularitats operatives diferenciades.

En paral·lel, la proposta de desenvolupar una guia pràctica sectorial rep un suport també generalitzat, amb valors superiors al 30% en gairebé tots els sectors, i és especialment rellevant en activitats com les **financeres** (43,8%), **les recreatives i altres serveis** (40,5%) i també en la **indústria, la construcció, l'hoteleria, el comerç i les activitats professionals i immobiliàries**, totes amb percentatges per damunt del 32%. Aquesta preferència reforça el missatge que les empreses valoren eines concretes que facilitin la comprensió tècnica de l'Acord, des de les especificitats de cada activitat econòmica.

Les empreses dels sectors regulats i amb més exposició normativa són les que més reclamen accions informatives sectorials.

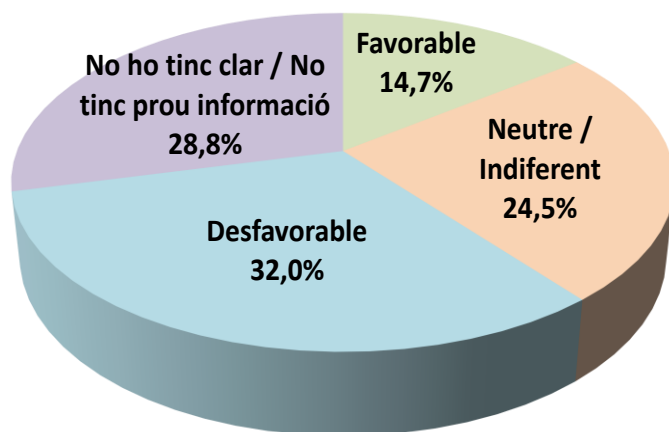
Les sessions generals d'anàlisi de l'Acord, amb una visió transversal, tenen un pes més moderat, però arriben a valors destacats en activitats com **les professionals i administratives** (30,8%), **la construcció** (25,5%), **els serveis financers** (25%) i **la indústria** (24,5%), en què l'interès per una comprensió global del marc d'associació complementa la demanda d'informació específica.

Els espais de debat entre empreses i institucions són especialment ben valorats per **l'hoteleria** (26%) i **les activitats financeres i d'assegurances** (25%), que poden veure en el diàleg una via per compartir inquietuds col·lectives o posar sobre la taula demandes conjuntes.

Per la seva banda, l'ús del punt d'informació i assessorament de la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus, tot i tenir una valoració més baixa en general, obté més interès en sectors com **la indústria** (22,4%), **l'hoteleria** (19,2%), i **el transport i emmagatzematge** (17,6%), en què pot actuar com a canal de suport més individualitzat i d'eina útil de consulta directa per a les empreses.

Finalment, hi ha sectors en què una proporció important d'empreses no considera necessària cap acció addicional. És el cas de **l'educació i sanitat** (43,2%), **la construcció** (39,2%) **els serveis d'informació i comunicacions** (38,6%) i **les activitats immobiliàries** (37,1%). Aquest fet podria explicar-se per una sensació de coneixement suficient, un interès baix respecte als aspectes de l'Acord o la percepció d'un impacte limitat sobre el seu negoci.

6. Des del punt de vista de la vostra empresa, quin és l'impacte que creieu que podria tenir l'Acord d'associació negociat entre Andorra i la Unió Europea?

Freqüència total: 844 empreses

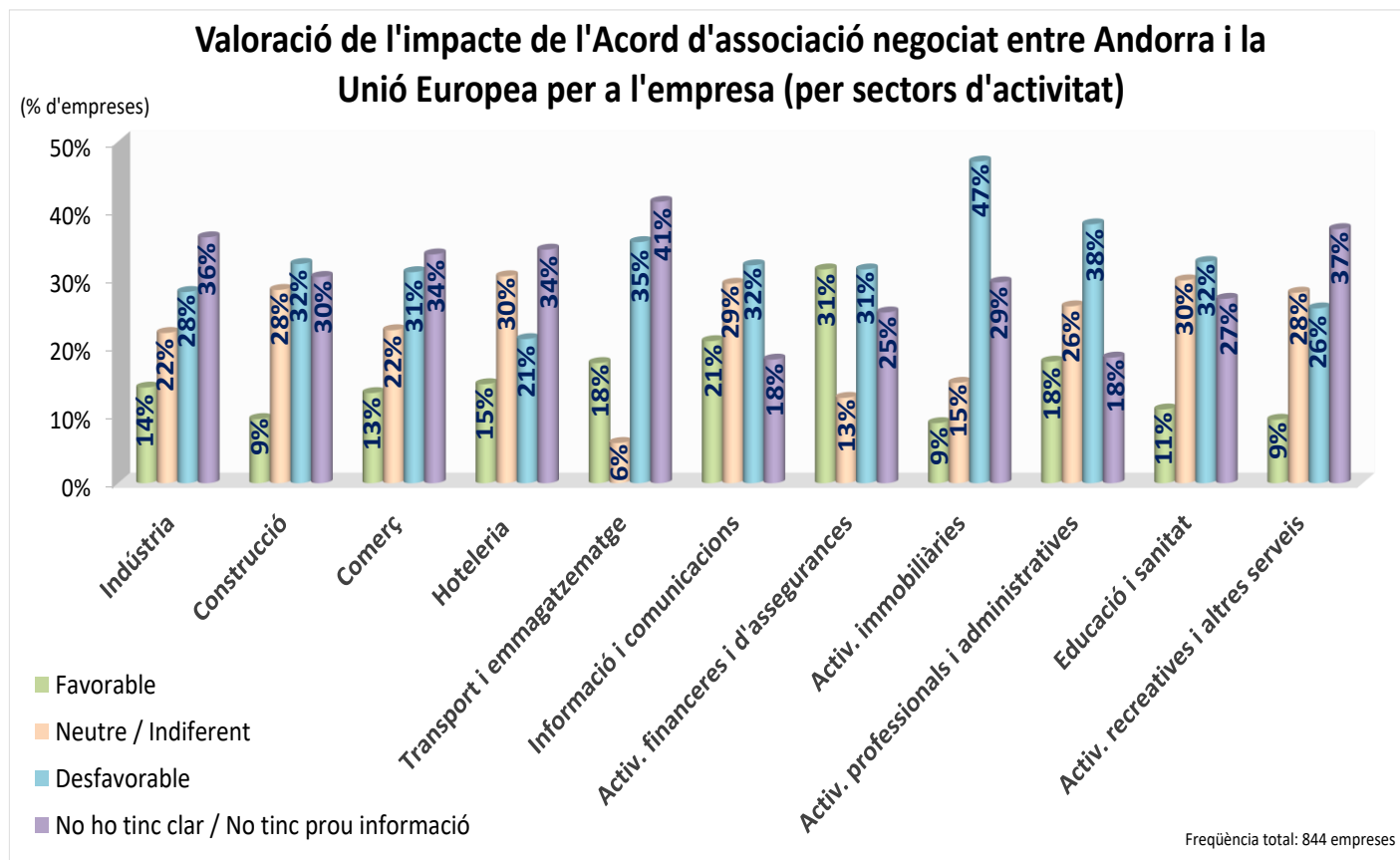
Els resultats globals de l'enquesta confirmen que el teixit empresarial no té una visió homogènia sobre l'impacte potencial de l'Acord d'associació amb la Unió Europea.

La diversitat d'opinions respon a múltiples factors, com la realitat pròpia de cada sector, el grau d'obertura internacional, l'estratègia empresarial i el nivell d'informació sobre el contingut i l'abast de l'Acord.

En detall, **un 14,7% de les empreses considera que l'Acord podria tenir un impacte favorable sobre la seva activitat**, i veu possibles avantatges en el nou marc de relació amb la Unió Europea. Per contra, **una tercera part de les empreses (el 32%) anticipa un efecte desfavorable** —el percentatge més elevat entre les opcions de resposta—, mentre que **un 24,5% adopta una posició neutra o indiferent**.

D'altra banda, **un 28,8% afirma que no té clar quin podria ser l'impacte o que no disposa de prou informació per valorar-lo**, un fet que evidencia que encara hi ha un elevat grau d'incertesa o desconeixement sobre les conseqüències reals de l'Acord dins del teixit empresarial.

El sector financer és el que es mostra més optimista davant l'impacte de l'Acord d'associació amb la Unió Europea, malgrat que també hi conviuen opinions contràries, amb una proporció significativa d'empreses que anticipen efectes negatius; per contra, en les activitats immobiliàries i professionals predomina clarament una expectativa desfavorable de les implicacions de l'Acord.

L'anàlisi sectorial revela que les opinions sobre l'impacte potencial de l'Acord d'associació entre Andorra i la Unió Europea són diverses i reflecteixen diferències marcades segons el tipus d'activitat econòmica.

El sector financer i d'assegurances és el que mostra una percepció més favorable, amb un 31,3% d'empreses que preveuen un impacte positiu de l'Acord sobre la seva activitat, en part pel potencial d'integració normativa i l'accés a mercats més amplis. Tot i això, aquest mateix sector registra una proporció equivalent d'empreses (31,3%) que anticipen efectes negatius, la qual cosa evidencia una divisió d'opinions entre expectatives d'oportunitat i de risc.

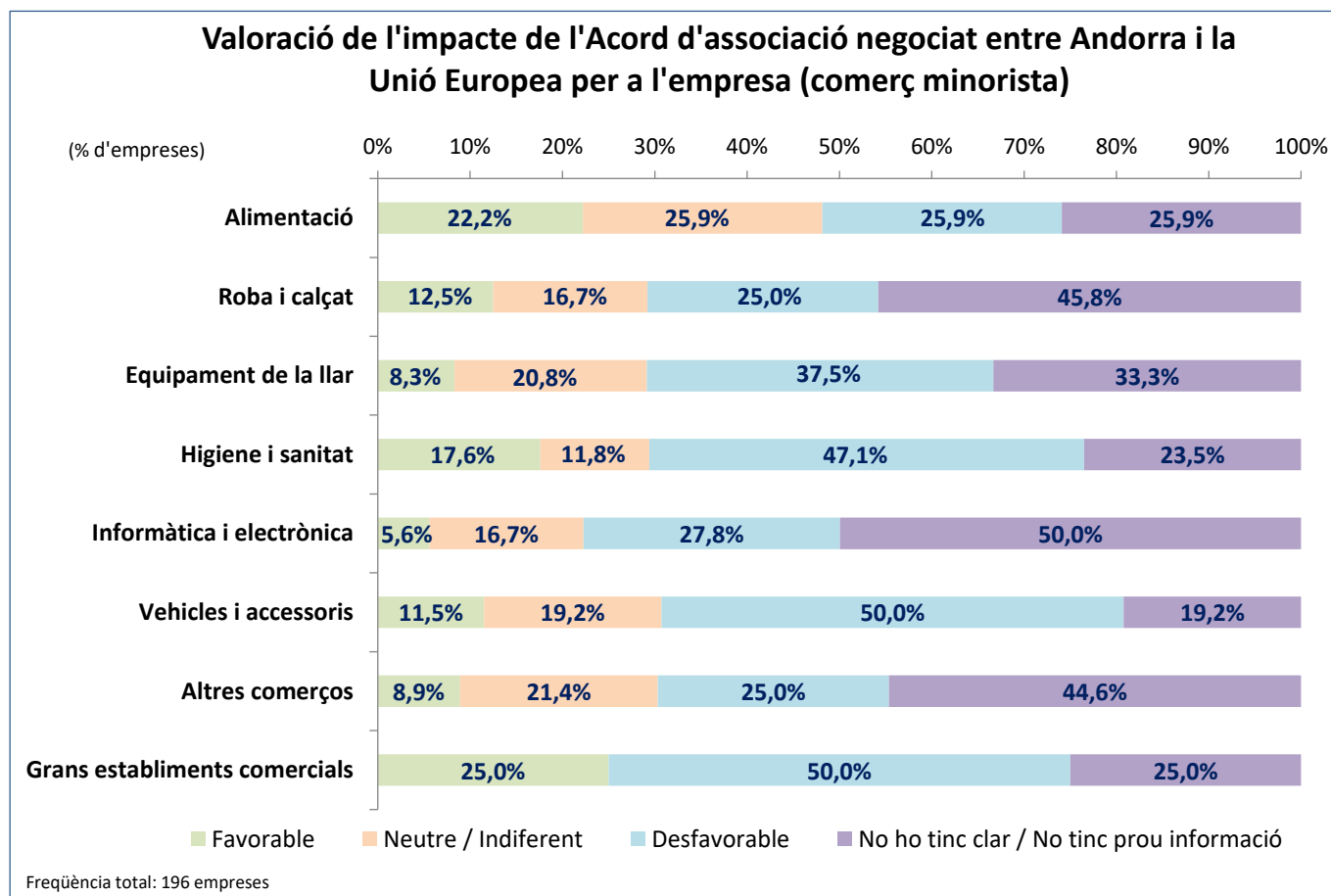
Entre els sectors amb una visió relativament més positiva es troba també el d'informació i comunicacions, amb un 20,8% d'empreses que consideren que l'Acord tindria un impacte favorable, si bé en aquest cas el pes de les respostes desfavorables és més elevat (31,9%).

Pel que fa al comerç, la percepció és més moderada: un 13,2% de les empreses valora de forma favorable les implicacions de l'Acord. No obstant això, dins del comerç minorista destaca el subsector de l'alimentació, amb un 22,2% d'empreses que pronostiquen impactes positius (un

percentatge per sobre de la mitjana comercial), com també els grans magatzems (25%), si bé en aquest cas les opinions desfavorables són clarament predominants.

En l'altre extrem, **els sectors amb una percepció més negativa de l'impacte són les activitats immobiliàries** (47,1%) i **les activitats professionals i administratives** (37,9%), possiblement a causa de la previsió d'un grau més elevat d'adaptació normativa o de pressió competitiva. A aquests grups s'hi sumen el transport i emmagatzematge (35,3%), l'educació i sanitat (32,4%) i la construcció (32,1%), amb percentatges notables d'empreses que veuen l'Acord com un factor potencialment desfavorable.

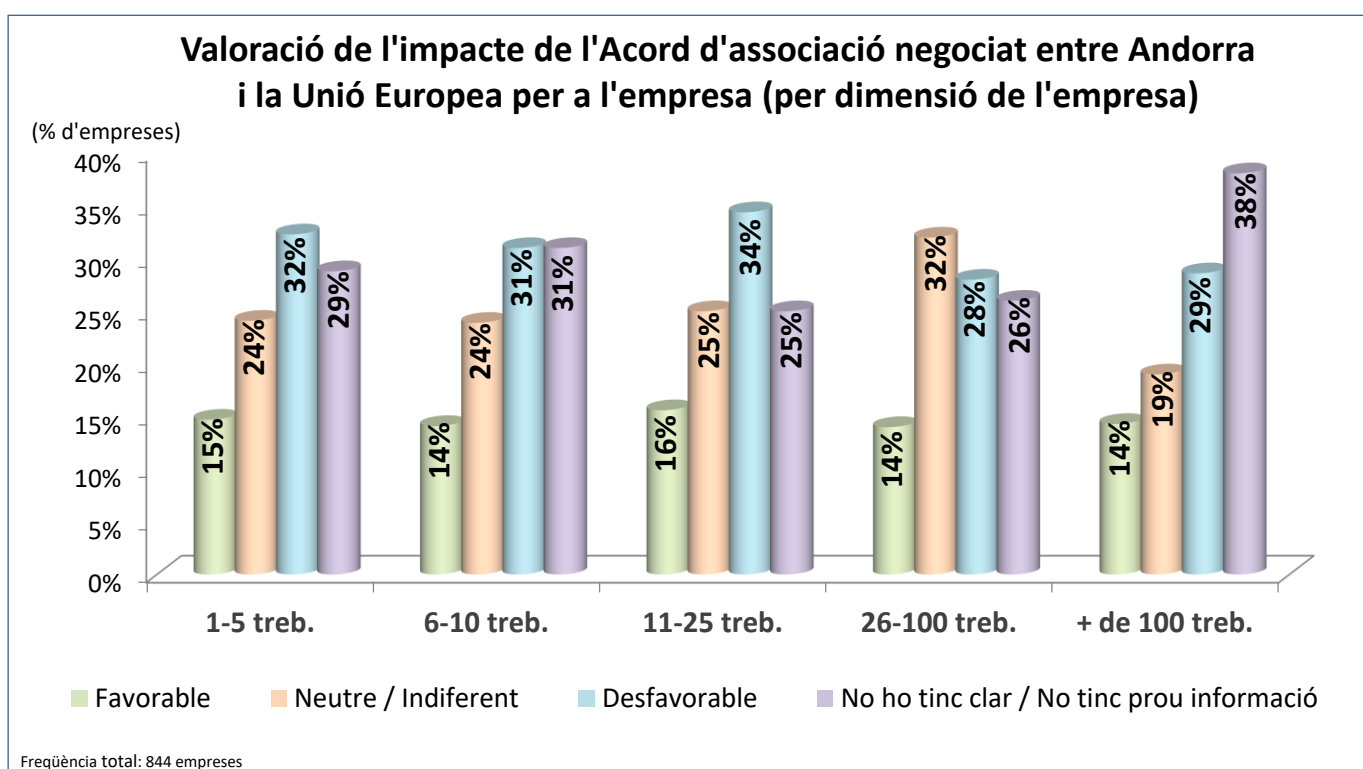
Pel que fa al comerç, la **proporció d'empreses que anticipen efectes negatius se situa en el 30,9%**, però en determinats subsectors aquesta xifra és considerablement més elevada. Destaquen especialment les branques de vehICLES i accessoris i de grans establiments comercials, en què el 50% de les empreses preveuen un impacte negatiu, així com la d'higiene i sanitat (47,1%) i la d'equipament de la llar (37,5%).

D'altra banda, en sectors com l'hoteleria (30,3%), l'educació i sanitat (29,7%) i el d'informació i comunicacions (29,2%), **sobresurt un pes rellevant de respostes neutres o indiferents**. Aquest resultat pot indicar que, de moment, l'Acord es percep com un element amb un impacte limitat o encara incert en el desenvolupament de la seva activitat.

Finalment, **el nivell d'indefinició o manca de posicionament clar és significatiu en sectors com el transport i emmagatzematge (41,2%), les activitats recreatives i altres serveis (37,2%), la indústria (36%), l'hoteleria (34,2%) i el comerç (33,5%).** Aquest fet reflecteix que una part important de les empreses d'aquests àmbits encara no disposa de prou informació per valorar les implicacions de l'Acord.

L'anàlisi dels resultats segons el nombre de treballadors de l'empresa mostra que, en general, la mida del negoci no influeix de manera determinant en la percepció de l'impacte de l'Acord d'associació amb la Unió Europea, encara que s'observen alguns matisos rellevants.

El percentatge d'empreses que valora favorablement l'impacte de l'Acord és força similar considerant el nombre d'empleats de què disposen, amb valors entre el 14% i el 16% segons els trams.

D'altra banda, **les empreses d'1 a 25 treballadors presenten una proporció més alta de percepcions negatives (32,3% de mitjana), en comparació amb les de més de 26 treballadors (28,2%).**

En relació amb les **respostes neutres o d'indiferència**, destaca el grup de **26 a 100 treballadors**, en què el 32% considera que l'Acord no tindria un efecte significatiu sobre la seva activitat.

Pel que fa a les empreses que assenyalen que **no disposen de prou informació per valorar-ho**, el percentatge és especialment alt entre les de **més de 100 treballadors**, en què un 38,1% declara que no té una opinió formada. Aquesta dada podria estar vinculada a la complexitat d'analitzar l'afectació de manera transversal en estructures empresarials de dimensió o diversificació més gran.

ANNEX 1

Distribució sectorial de la mostra
(segons CAEA-2019)

Distribució sectorial de la mostra (segons CAEA-2019)

Indústria

Secció B: Indústries extractives	Divisions: 05 a 09
Secció C: Indústries manufactureres	Divisions: 10 a 33
Secció D: Energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	Divisió: 35
Secció E: Aigua, sanejament i gestió de residus	Divisions: 36 a 39

Construcció

Secció F: Construcció	Divisions: 41 a 43
-----------------------	--------------------

Serveis

Secció G: Venda i reparació de vehicles; comerç a l'engròs i al detall	Divisions: 45 a 47
Secció H: Transport i emmagatzematge	Divisions: 49 a 53
Secció I: Hoteleria (serveis d'allotjament i restauració)	Divisions: 55 i 56
Secció J: Informació i comunicacions	Divisions: 58 a 63
Secció K: Activitats financeres i d'assegurances	Divisions: 64 a 66
Secció L: Activitats immobiliàries	Divisió: 68
Seccions M+N: Activitats professionals, tècniques i administratives	Divisions: 69 a 82
Seccions P+Q: Educació, sanitat i serveis socials	Divisions: 85 a 88
Seccions R+S: Activitats artístiques i recreatives; altres serveis	Divisions: 90 a 96

Comerç al detall

Divisió 45: Venda de vehicles de motor, recanvis i accessoris (només s'han tingut en compte les activitats de venda al detall)
Divisió 47: Comerç al detall, excepte comerç de vehicles de motor

Serveis d'allotjament

Divisió 55: Serveis d'allotjament

ANNEX 2

Comerç al detall: distribució de la mostra per
tipologia de productes

Comerç al detall: Distribució de la mostra per tipologia de productes

Descripció de les activitats incloses en cadascuna de les branques comercials:

Alimentació

* Comerç al detall en establiments no especialitzats, amb predomini de productes alimentaris, begudes i tabac
* Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establiments especialitzats

Roba i calçat

* Comerç al detall de tèxtils en establiments especialitzats
* Comerç al detall de peces de vestir en establiments especialitzats
* Comerç al detall de calçat i articles de cuir en establiments especialitzats

Equipament de la llar

* Comerç al detall de ferreteria, pintures i vidre en establiments especialitzats
* Comerç al detall de catifes, moquetes i revestiments de parets i terres en establiments especialitzats
* Comerç al detall d'electrodomèstics en establiments especialitzats
* Comerç al detall de mobles, aparells d'il·luminació i d'altres articles d'ús domèstic en establiments especialitzats

Higiene i sanitat

* Comerç al detall de productes farmacèutics en establiments especialitzats
* Comerç al detall d'articles mèdics i ortopèdics en establiments especialitzats
* Comerç al detall de productes cosmètics i higiènics en establiments especialitzats

Informàtica i electrònica

* Comerç al detall d'ordinadors, equips perifèrics i programes informàtics en establiments especialitzats
* Comerç al detall d'equips de telecomunicacions en establiments especialitzats
* Comerç al detall d'equips d'àudio i vídeo en establiments especialitzats
* Comerç al detall d'enregistrament de música i vídeo en establiments especialitzats

Vehicles i accessoris

* Venda de vehicles de motor
* Comerç al detall de recanvis i accessoris de vehicles de motor
* Venda, manteniment i reparació de motocicletes, i dels seus recanvis i accessoris

Altres comerços

* Altres tipus de comerç al detall en establiments no especialitzats, excepte grans establiments comercials
* Comerç al detall de combustibles per a l'automoció en establiments especialitzats
* Comerç al detall de llibres en establiments especialitzats
* Comerç al detall de periòdics i articles de papereria en establiments especialitzats
* Comerç al detall d'articles d'esport en establiments especialitzats
* Comerç al detall de jocs i joguines en establiments especialitzats
* Comerç al detall de flors, plantes, llavors, fertilitzants, animals de companyia i aliments per a animals domèstics en establiments especialitzats
* Comerç al detall d'articles de rellotgeria i joieria en establiments especialitzats
* Comerç al detall d'altres tipus d'articles nous en establiments especialitzats

Grans establiments comercials

* Grans establiments comercials
